

Virgil Munteanu

„Stimată tovarășă directoare! ...

Cu îngăduința dumneavoastră, subsemnatul vă propune un exercițiu : dacă ar fi să vă adresați printr-o scrisoare directorilor din cele patruzeci de colective dramatice, sau dacă ar fi să intrați cu vreo treabă în birourile lor, puteți stabili în cite din cele exact patruzeci de situații ar urma să vă adresați, folosind formula din titlul „Semnalului“? Rezolvarea e pe atât de simplă, pe cât e de importantă motivația exercițiului : în doar două cazuri!

„Stimată tovarășă Elena Deleanu!“

„Stimată tovarășă Maria Bisztrai!“

În toate celelalte cazuri, folosind variantele de respect și prețuire pe care le hotărâți, apelativul se acordă la masculin.

Unde vream să ajung ?

De prisos să amintesc rolul imens, covârșitor, complex ce revine femeii în societatea noastră, în procesul construcției socialiste.

De prisos să reamintesc indemnul conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a acorda mai intens, mai echitabil, încredere capacității gospodărești, organizatorice, decizionale a femeii, ca o consecință dintre cele mai democratice, firești și logice a recunoașterii sumei considerabile de sarcini pe care femeia le îndeplinește în viața socială a țării.

E deajuns să privim în jur : avem femei-primar și femei-președinte de coopera-

tive agricole, femei-directoare de întreprinderi cu sute de salariați și cu producții de miliarde, avem femei-pilot, femei-căpitan de vapor și femei-decan, femei care conduc institute de cercetări și clinici, femei-savant și femei chemate să decidă destinele țării în cele mai înalte foruri.

Mai aproape de sfera preocupărilor noastre, avem, în multe județe ale țării, femei-președinte ale comitetelor de cultură și educație socialistă. Și doar două directoare de teatre dramatice! Și doar câteva directoare de teatre de păpuși!

Și nu e absolut nimic întimplător în realitatea incontestabilă că Teatrul Giulești și Teatrul Maghiar din Cluj, Teatrul „Tândărică“ și Teatrul de păpuși Timișoara, teatre de frunte sub toate raporturile activității lor, au directori pe stimulate și mult prețuitele tovarășe Elena Deleanu, Maria Bisztrai, Margareta Niculescu și Florica Teodoru.

Revenind la faptul că în ciuda dezvoltării mereu ascendente a mișcării noastre teatrale, a nenumăratelor și marilor succese ale scenei românești și a împlinirilor organizatorice care consolidează baza instituțiilor artistice și asigură condițiile și climatul propice dezvoltării, mai există — pe ici, pe colo — neajunsuri și neîmpliniri; recunoscând în chip comunist, adică obiectiv, cinstit, curajos și critic, că cele mai multe dintre neîmplinirile din une-

le teatre sînt consecința situației de provizorat sau improvizatie a citorva conducători de colective, sau somnolenței, sau automulțumirii, sau uzurii, sau — pe șleau — incompetenței altor citorva; și știind sigur că, la nivelul forurilor tutelare județene (unde, prin legislație, se decid lucrurile) se fac eforturi apreciabile pentru a lichida această rămînere în urmă și pentru a se asigura teatrelor conduceri competente;

și mai amintindu-mi că teatrul românesc are înscrise în tradiția sa nume strălucite de directoare, cum au fost Lucia Sturdza Bulandra și Maria Filotti :

mă întreb dacă nu cumva, în strădania de a găsi cele mai bune soluții acestei spinuoase probleme, nu se face o investigație prea limitată, nu se are în vedere decît o parte din potențialul existent, doar jumătate din energiile și capacitățile latente, scăpînd atenției cealaltă jumătate, constituită din femei?

Poate că întrebarea mea cade în gol, vine prea tîrziu, poate că trag cu pușca în aer, poate că bat la uși deschise.

Dar, cît m-aș bucura dacă, prin cîteva județe, factorii de răspundere ne-ar fi prețuit bucuria și surpriza ca, în stagiunea care stă să înceapă, adresîndu-ne mai multor conduceri de teatre, să putem spune cu reverență, prețuire și emoție : „Stimată tovarășă directoare! ...“